

Rozdział II

Wprowadzenie do teorii „nowej klasy”

Celem tej części pracy jest dokonanie ustaleń w zakresie pojęć i kategorii stanowiących aparaturę niniejszej pracy. Ustalenia te, w zamiarze autorskim, mają nie tylko charakter terminologiczny, ale przynoszą także określone konsekwencje merytoryczne, w tym wynikające z nich tezy rozwijane w następnych częściach rozprawy. Pojęcia takie jak: klasa, warstwa czy elita, należą bowiem do podstawowych pojęć nauk społecznych i używane są między innymi na gruncie socjologii, politologii, historii doktryn polityczno-prawnych, czy teorii państwa i prawa. Dlatego też, analizy zjawisk związanych ze społecznym zróżnicowaniem, mają istotne znaczenie dla dalszych ustaleń, stanowiących główną oś problematyki niniejszej pracy. Wynika to z faktu, że dotyczą one w swej treści - niejednokrotnie w sposób bezpośredni - zagadnień związanych z mechanizmem podziału władzy w państwie oraz prawotwórczych procesów w ramach określonego ładu prawnego ¹.

2.1 Podstawy marksistowskiej wizji rozwoju społecznego

Pojęcie klasy społecznej stanowi jedną z podstawowych kategorii pojęciowych umożliwiających badanie oraz zrozumienie marksistowskiej wizji państwa i systemu prawnego. W socjalistycznych doktrynach, geneza, istota, a także rozwój państwa jest bowiem z tym pojęciem powiązana w sposób zasadniczy i nierozzerwalny. Analogicznie, w myśl marksistowskiej teorii prawa, system prawny pozostaje w ścisłym związku z klasami społecznymi, stanowiąc wyraz woli klasy panującej, której dominacja przejawia się na różnych poziomach: ekonomicznym, politycznym czy kulturowym ². Podział klasowy, mając swoją podstawę w ustroju ekonomicznym społeczeństwa, znajduje zatem odzwierciedlenie zarówno w jego ustroju politycznym, prawnym jak i duchowym ³.

Nie stanowi zamiaru autorskiego, prezentowanie w tej części pracy, szczegółowych zagadnień związanych z marksistowską wizją mechanizmów determinujących

¹ W. Iżyk, *Wstęp do socjologii ogólnej. Materiały do ćwiczeń*, Wrocław 1988, s. 114.

² J. Śmiałowski, *Klasy społeczne a istota państwa. Krytyka doktryny „ naukowego socjalizmu*, Kraków 1992, s. 9.

³ F. W. Konstantinow (red.), *Podstawy filozofii marksistowsko-leninowskiej*, Warszawa 1980, s. 354.